

Juoksâ-ukin hautajaiset

Eräänä päivänä Kaabin äiti tulee surullisena kotiin. Hän kertoo Kaabille, että Juoksâ-ukin sydän on lakannut lyömästä ja ukki on kuollut. Ukki oli melkein 87 ikäinen, mutta korkeasta iästään huolimatta, hänen kuolemisensa on silti surullista. Äiti suree sitä, ettei hän enää ikinä voi nähdä ukkia ja jutella hänen kanssaan. Kaabikin on vähän surullinen siksi, kun hän tapasi kylästellä ukin luona. Juoksâ-ukilla oli hauskoja tarinoita ja kertomuksia hänen omasta lapsuudestaan. Mutta nyt Kaabi ei enää voi mennä ukin luo kuuntelemaan tarinoita.

Äiti sanoo, että kun ukki on kuollut, niin hänet pitää haudata. Äiti alkaakin heti seuraavana päivänä järjestellä hautajaisia. Hän sopii seurakunnan kanssa hautajaispäivästä. Pappi pääsee tulemaan siunaamaan ukin kahden viikon päästä lauantaina. Äiti ilmoittaa hautajaispäivän sukulaisille ja ystäville sekä panee siitä ilmoituksen myös lehteen. Lehti-ilmoituksesta tutut ihmiset näkevät missä ja milloin hautajaiset ovat ja osaavat tulla sinne. Kun hautajaispäivä on tiedossa, niin äiti käy hautajaistoimistossa valitsemassa ukille hauta-arkun. Äiti valitsee hänelle valkoisen arkun, jossa on kaunis ristikuviointi. Hautajaistoimistossa on mahdollista tilata myös muistokukkia arkun ja haudan päälle. Äiti tilaa punaisia, sinisiä ja keltaisia kukkia. Yhdessä vihreiden lehtien kanssa ne muistuttavat saamen lipun väreistä. Kolmas asia, jonka äidin pitää vielä järjestää, on tilata kakku ja syötävää muistotilaisuuteen, joka pidetään hautajaisten jälkeen seurakuntatalolla.

Viimein on hautajaispäivä. Ilma on kaunis. Kaabin perhe eli hän ja hänen äitinsä siskojensa kanssa tulevat kirkkoon vähän aiemmin kuin hautajaisvieraat. Ruumisautokin tulee samaan aikaan kirkon pihaan ja tuo hauta-arkun, jonka sisällä ukkivainaa on. Ihmiset kättelevät tai halaavat äitiä ja hänen siskojaan – näin he haluavat lohduttaa ja ottaa osaa perheen suruun. Joillain ihmisillä kyynelvet valuvat silmistä ja äiti purskahtaa itkuun. Siskot lohduttavat häntä vaikka hekin surevat ja nyyhkiävät. Kaabi haluaa myös lohduttaa äitiä ja nojaa häntä vasten. Kun kaikki vieraat ovat tulleet kirkkoon, niin pappi tulee kirkon eteiseen ja pyytää kantajia menemään ulos hakemaan arkkua. Arkku painaa jonkin verran ja äiti on pyytänyt kuusi sukulaismiestä kantamaan arkkua. Kirkon kanttori alkaa soittaa surullista musiikkia ja hautajaisvieraat nousevat seisomaan. Pappi lähtee kävelemään kirkon käytävää pitkin alttarille. Papin perässä tulevat sukulaismiehet, jotka kantavat arkkua, ja heidän perässään kävelevät Kaabi äitinsä ja tätiensä kanssa. Miehet kantavat arkun alttarin eteen ja laskevat sen maahan. Äiti siskoineen ja Kaabi istuutuvat ensimmäiselle penkkiriville kirkon oikealle puolelle ja sen jälkeen myös hautajaisvieraat istuutuvat. Pappi aloittaa siunaustilaisuuden. Sen aikana hän lukee raamattua ja kertoo lyhyesti, minkälainen Juoksâ-ukki oli eläessään ja mitä hän ehti tehdä elämänsä aikana. Muistopuheen jälkeen pappi pyytää ihmisiä nousemaan seisomaan, ottaa yhdestä astiasta vähän hiekkaa ja tekee sillä ristin arkun päälle. Samalla hän lausuu siunaussanat. Rukouksen ja psalmin jälkeen Kaabin äiti ja hänen äitinsä lähtevät kävelemään arkun luo. Äidillä on hautaustoimistosta ostetut muistokukat kädessä. Täti lukee ukin muistolle muistosäkeen ja äiti laskee kukat arkun päälle. Kaabi on kerännyt ukin pihalta kukkia, jotka hän on äitinsä kanssa sitonut kimpuksi, ja laittaa ne arkun päälle. Perheen jälkeen hautajaisvieraat vievät muistokukkia arkun päälle ja viereen. Myös he lukevat lyhyitä muistosäkeitä, laskevat kukkia ja nyökkäävät Kaabin perheelle – näin he haluavat ottaa osaa perheen suruun. Psalmin jälkeen ihmiset vievät kukat pois ja kanttori alkaa soittaa musiikkia, jonka aikana kantajat menevät arkun luo ja kantavat sen ulos takaisin hautajaisautoon. Kaabi äiteineen, tädit sekä hautajaisvieraat kävelevät myös ulos arkun perässä.

Hautajaisauto odottaa, että Kaabin perhe ja hautajaisvieraat ehtivät autoihinsa ja lähtee sitten hitaasti ajamaan hautuumaalle. Tädit ja Kaabi äiteineen istuvat autossa ja ajavat ruumisauton perässä. Heidän perässään ajavat hautajaisvieraat. Melkein kaikki autot ja ihmiset, jotka tulevat ruumisautoa vastaan, pysähtyvät tien reunaan – se on heidän tapansa kunnioittaa ukkivainaa. Hautuumaalla kantajat kantavat arkun samaan paikkaan, jossa Kaabin mummon hauta on. Siellä on kuoppa, johon kantajat laskevat arkun. Äiti taittaa muistokimpusta yhden kukan ja heittää sen hautaan. Tädit puolestaan heittävät hautaa kourallisen hiekkaa. Näin he haluavat jättää ukille jäähyväiset. Hyvästien jälkeen jotkut miehet alkavat peittää hautaa ja täyttää sitä hiekalla. Sillä välin muut laulavat psalmeja. Kun hauta on valmis, niin ihmiset vievät haudan päälle muistokukkia – myös Kaabi vie oman kukkakimppunsa ja asettaa sen keskelle hautaa. Sen jälkeen täti pyytää ihmisiä tulemaan seurakuntataloon muistotilaisuuteen. Seurakuntatalossa ihmiset syövät,

kahvittelevat ja kertovat muistojaan Juoksâ-ukista. Kaabikin kuulee paljon uusia tarinoita Juoksân elämästä. Ne hän tallettaa muistiinsa ja päättää, että aina kun hän ikävöi ukkia, hän yrittää muistaa kaikkia hauskoja asioita, joita hän tapasi ukin kanssa tehdä ja kertoa ukin tarinoita aikuisena myös hänen omille lapsilleen, jotta ne eivät unohtuisi.

Tarina: Heli Aikio

Kysymykset:

- Oletko sinä ollut hautajaisissa? Minkälaiset ne olivat? Olivatko ne kirkossa vai hautuumaalla? Miksi hautajaisvieraat nousevat seisomaan kirkossa siunaustilaisuuden alussa?
- Käytkö hautuumaalla esimerkiksi joulujen aikaan tai muuten? Minkälainen paikka hautuun on?
- Oletko ollut joskus surullinen? Minkälaiset asiat tekevät sinut surulliseksi?
- Minkälaisia tarinoita olet kuullut omasta isoäidistäsi ja isoisästäsi?